No. 1624

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

1½ C. 1852

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00, franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG. 25 AUGUSTUS.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 24 Augustus.

Men schrijft en men roept, dat van protestantsche regeringen geene godsdienstvervolging te duchten is, dat in 't bijzonder de katholijke godsdienst van protestantsche regeringen niets te verwachten heeft dan wat regt en billijk is. Of dag aan dag door de regering van Engeland dit beweren te schande wordt gemaakt; of een minister von Ladenberg de oude tuighuizen weer opensluit en weer het verroeste wapentuig te voorschijn haalt, waaraan zijne voorgangers zich zoo deerlijk de handen hebben opengescheurd, — men stoort zich daar niet aan, men ignoreert de feiten, die de gevierde stelling omverwerpen, of erkent men ze, — straks is men gereed om wit zwart te heeten, om het onregt in zijne bescherming te nemen, en om u met een effen gezigt diets te willen maken, dat het ook al te hinderlijk is, dat het »in protestantsche landen" ook niet geduld kan worden, dat de Katholijken zoo krachtig van de aan allen geschonken en gewaarborgde vrijheid van godsdienst gebruik maken. Desniettemin gaat men voort te schrijven en te roepen, dat in 't bijzonder de katholijke godsdienst van protestantsche regeringen niets te verwachten heeft dan wat regt en billijk is.

Op nieuw intusschen is dezer dagen dit beweren op de handtastelijkste wijze gelogenstraft geworden, door den Groothertog van Mecklenburg-Schwerin — een groothertogdom, bevolkt door 450,000 zielen, aan welke het verboden schijnt te zullen worden, zelfs binnen de muren van hunne partikuliere woonhuizen God op hunne wijze te dienen. Ziehier wat tot deze veronderstelling, of [illegible] beschuldiging regt geeft.

Vrijheer von der Kettenburg, de bezitter van een riddergoed in Mecklenburg, keerde, in 't begin van dit jaar, met zijne geheele familie, in den schoot der Katholijke Kerk terug. Wijl God hem daartoe de middelen had geschonken, zoo was niets natuurlijker, dan dat hij naar eenen katholijken priester omzag, die bij hem kon inwonen, die voor hem en de zijnen in zijne partikuliere woning de H. Mis zou lezen, en die hem en den zijnen de H. Sakramenten kon toedienen. Zoo de heer von der Kettenburg te Schwerin of te Ludwigslust, in welke steden de katholijke eeredienst geduld wordt, gewoond had, dan ware het minder noodzakelijk geweest een geestelijke bij zich aan huis te nemen. Doch daar hij op het land, en minstens veertien uren van deze steden verwijderd woonde, moet ieder onpartijdige, die de godsdienstige behoefte van een Katholijk weet te waardeeren, toegeven dat het hier in waarheid eene zedelijke noodzakelijkheid gold. Naauwelijks echter had de groothertogelijke regering kennis gekregen van wat de heer von der Kettenburg zich had onderstaan, of zij zond hem een bevelschrift, waarbij hem niet slechts de uitoefening van alle katholijke eeredienst onder de leiding van eenen priester in zijne partikuliere woning verboden werd, maar waarbij hem zelfs werd gelast, den priester binnen de acht dagen van zijne goederen te verwijderen, [illegible] regering niet kon toelaten, [illegible] Mecklenburg bevond buiten Schwerin en Ludwigslust. Overigens, zoo luidde het bevelschrift ten slotte, was de Groothertogelijke regering te humaan, om aan den heer von der Kettenburg te verbieden, in zijne partikuliere woning zijne godsdienstpligten als Katholijk te onderhouden.

Zoo dat bevelschrift geene daad konstitueert van gewetensvervolging, dan weten wij niet wat met dezen naam bestempeld verdiend te worden. Wat de Katholijk behoeft ter vervulling van zijne godsdienstige pligten, wordt hem door de landsregering wederregtelijk geweigerd! En om deze weigering nog grievender te maken, voegt de Mecklenburgsche regering, die »humane" regering! den spot aan het onregt, door te zeggen dat de heer von der Kettenburg zijne godsdienstpligten, als Katholijk, binnen de muren van zijne partikuliere woning vervullen mag, terwijl hem het eerste wat hij daartoe behoeft, onthouden wordt, namelijk een priester!

Maar komt mogelijk, vraagt men, de handelwijze der genoemde regering overeen met het in Mecklenburg vigeerend regt? In 't geheel niet, dus is ons antwoord. Ook Mecklenburg immers is gehouden tot de naleving van art. 16 der Duitsche Bondsakte, dat aldus luidt: »De verscheidenheid der christelijk-godsdienstige partijen kan in de landen van den Duitschen Bond tot geen verschil grond geven in het genot der burgerlijke en politieke regten," welk artikel, op grond van den regel dat een minder regt steeds *implicite* in een meerder regt vervat is, steeds alzoo is geïnterpreteerd: dat allen tot het oefenen van hunne godsdienst volkomen geregtigd zijn. Desniettemin wordt den heer von der Kettenburg van de protestantsche regering van Mecklenburg daartoe het regt ontzegd, en desniettemin zal men toch voortgaan met te schrijven en te roepen, dat de katholijke godsdienst van de zijde der protestantsche regeringen niets te verwachten heeft dan wat regt en billijk is!

Welke bittere, maar tevens welke tergende ironie!

Wij hebben vroeger herhaaldelijk de aandacht gevestigd op de nieuwe rubriek welke de *Katholiek* dit jaar heeft geopend onder den titel van »Tijdsomstandigheden." Wij hadden daarvan goede verwachting, omdat wij daarin de algemeene groote beginselen, in den *Katholiek* sinds zijn bestaan met uitnemend talent en diep wijsgeerig inzigt ontwikkeld, hoopten te zien toegepast op de gebeurtenissen van den dag. Onze lezers weten uit de door ons medegedeelde aanhalingen dat wij in deze verwachting niet zijn te leur gesteld. Het laatste nummer van den *Katholiek* geeft daarvan een nieuw bewijs, in zijne kernachtige en zakelijke beschouwingen over België, Zwitserland en Sardinië. Wij meenen onze lezers daarmeê nader bekend te moeten maken, en laten daarom heden volgen, wat de geleerde schrijver tot inleiding van de drie besprokene Staten zegt [illegible]

»Bij hunnen minderen omvang hebben zij dit met elkander gemeen, dat zij naast of tusschen groote en magtige staten gelegen zijn en uit verschillende volksstammen bestaan. In België wordt Fransch, Vlaamsch en Waalsch gesproken; in Zwitserland Duitsch, Fransch en in sommige streken Italiaansch; in Sardinië Italiaansch, Fransch, in eenige weinige gemeenten Duitsch, en op het eiland Sardinië, waaraan dit wonderlijk zamengestelde rijk zijn naam ontleent, eene taal die uit eene mengeling van Italiaansch met Kataloniesch en Arabiesch bestaat. In zulke landen, die doorgaans eene wisselvallige geschiedenis hebben, verwacht men meer partijschap, meer door privaat belang beheerschte politiek, en tegelijk met zekere vrijheidszucht eene niet zeer krachtige nationaliteit. *Ce petit pays*! hoorden we eens een Luikenaar van Noord Nederland zeggen op eenen toon, waaruit wij wel moesten opmaken, dat de goede Waal zich voor een Franschman, en zijn eigen vaderland voor zooveel als niets hield. Is de beroemde de Maistre niet een Franschman, en zou een inboorling van Frankrijk dat land meer kunnen prijzen en beminnen dan hij het gedaan heeft? Zwitserland, om ook daar iets van te zeggen, is een staat die uit verschillende staten is zamengesteld, en hoe de Zwitsers de vrijheid mogen beminnen en aan den vooronderlijken grond gehecht zijn, zij dienen trouw onder de meest verschillende vanen.

»Uit deze bemerkingen, waaraan onze lezers de verdere wijziging wel zullen geven, zou men nu al spoedig opmaken, dat uit die landen, waarop van buiten en van binnen zoo veel verschillende oorzaken werken, weinig te zien is ter beoordeeling van den algemeenen toestand en den aard en kracht der beginselen. Dit is niet juist het geval. Zij grenzen aan het even bewegende als bewogen Frankrijk, welks magtigen invloed zij ondergaan; zij zijn, gelijk het meer gebeurt, uit vrees van de laatsten te zullen zijn, wel eens de eersten, zij laten proefnemingen toe, die in uitgebreider Staten niet mogelijk zijn; zij dienen tot toevlugtsoorden en schuilplaatsen aan de avontuurlijke plannenmakers en zamenzweerders van den tijd, en zouden daardoor bijna doen twijfelen aan het politiek beginsel, hetwelk kleinere Staten tusschen de groote verlangt. Wil men een voorbeeld hoe zij den algemeenen toestand afspiegelen? Gelijk Zwitserland, de Nederlanden en eenige streken tot het gebied van het toenmalig Savoye behoorend, kamp- en stookplaatsen waren van het Protestantismus, zoo zijn die landen het thans van het liberalismus en de revolutie. Men ziet er, wat overigens heden niemand betwijfelt, dat de grootste strijd der Kerk die is tegen het ongeloof, terwijl het Protestantismus slechts in de tweede plaats tegen haar optreedt en aan het ongeloof te hulp komt. Wat is heden Geneve, die voormalige hoofdstad van het Calvinisme? Een aanzienlijk deel der inwoners is Katholijk, en de eigenlijke Protestanten moeten voor de revolutionnairen zwichten. Ofschoon in minder graad zijn ook zij zoowel als de Katholijken in Zwitserland vervolgd geworden. Maar helaas, dat belet niet, dat zij tot hun eigen nadeel en ondergang, liever de revolutie dan de Katholijke Kerk helpen begunstigen. Een protestantsch Zwitser heeft dit onlangs in een merkwaardig geschrift openlijk bekend. In België, waar het Protestantismus onder Willem I zich door begunstiging van zoogenaamd algemeen Christelijke en revolutionaire beginselen meende uit te breiden, werd het ter regtvaardige vergelding door die revolutie verdreven, en beteekent daar heden zoo veel als niets. En wie ziet niet, dat het protestantsche kerkje, 'twelk men in Sardinië poogt te stichten, slechts dienen moet aan eene partij, die aan alle godsdienst vijandig is?"

De groothertog van Toskanen schijnt alle regeringen van Europa door zijne nieuwe wet op het onderwijs te beschamen. Zij steunt op den letterlijk gestelden grondslag: »Het doel van het onderwijs moet zijn de op de leerstukken en op de waarheid der katholijke godsdienst gegronde zedelijke onderrigting." Opdat nu ook deze grondslag werkelijk in 't leven geroepen worde, zoo is niet [illegible] aan het onderwijs en de godsdienst [illegible] len veel tijd ingeruimd, maar ook is aan de Bisschoppen het regt toegekend om de leerboeken der godsdienst en, wat nog van veel meer belang is, de regtgeloovigheid der onderwijzers te onderzoeken en over hunne toelating te beslissen. De wet verdeelt de scholen in openbare en bijzondere. Tot de eerste behooren de scholen, welke door den Staat of door de gemeente, alsmede die door geestelijke kongregatien gehouden worden. Bij deze laatste worden in dat opzigt de regels hunner orde gehandhaafd.

Bijzondere scholen kan, onder toezigt der regering, en wat het godsdienstig onderwijs betreft, onder toezigt van den Bisschop, een ieder openen, die de vereischten bezit. De scholen zijn in vier klassen verdeeld: de *lagere school*, daar wordt geleerd, de katechismus, lezen, schrijven, cijferen en het stelsel van maten en gewigten; in de *middelbare* of *technische scholen*, het schoonschrijven, het theoretisch-praktisch rekenen, de beginselen der meetkunst en meetkundig teekenen, oefening in het zuiver spreken en schrijven der moedertaal, de beginselen der gewijde en ongewijde geschiedenis, de kosmographie en geographie. De *hoogere scholen* worden verdeeld in *gijmnasia* en *lijcea*.

In de *gymnasia* leert men katechismus, hoogere rekenkunde, spraakkunst, Italiaansche, Latijnsche en Grieksche litteratuur, geschiedenis met chronologie en mythologie, geographie en kosmographie, algebra en mathesis. In de *Lycæa* leert men theoretische en moraal-filosofie, natuur- en wiskunde. De lagere scholen zijn kosteloos, voor de andere moet iets betaald worden, doch er zijn vrij-plaatsen bij. De *Civilta Cattolica* zegt van die wet *dat men daarin veel praktischen zin, grondige kennis van de behoeften des lands, en bovenal een opregt streven om de zedelijke, godsdienstige en wetenschappelijke welvaart des lands te bevorderen, niet kan miskennen!*

Bij onzen uitgever ziet het licht eene brochure, getiteld: *Mémoire sur les sociétés secrètes protestantes, par un Électeur néerlandais*. Zij behelst, behoudens eenige veranderingen, de artikelen onlangs in onze kolommen over de protestantsche geheime genootschappen geplaatst. Het voegt ons niet over deze brochure uit te weiden; onze lezers begrijpen waarom. Hetzij ons slechts geoorloofd opmerkzaam te maken op eene zeer kurieuze naamlijst *van de verschillende besturen in de protestantsche vereeniging* UNITAS, welke onder de *Bijlagen* tot deze *Mémoire* opgenomen is. Ook om den matigen prijs,

waarvoor zij verkrijgbaar is gesteld, meenen wij te mogen verwachten, dat deze brochure veel gelezen en algemeen verspreid zal worden.

Wij hebben met veel genoegen beschouwd eene uitvoerige steendrukplaat, [illegible] voorstellende de *Litanie der H. Maagd Maria*, een voortbrengsel van de Litografische werkplaats van A. A. Nunnink te 's Hage. Wij achten deze plaat allezins doelmatig om de godsvrucht der geloovigen op te wekken, zoodat wij haar gaarne aanbevelen, en den uitgever een ruim debiet toewenschen.

Volgens officieele opgaven in de *Staats-Courant* bedroeg in 1851 het aantal scholen voor het lager onderwijs in

	Openbare scholen.	Bijzondere scholen. 1e Kl.	Bijzondere scholen. 2e Kl.
Noord-Brabant	299	25	84
Gelderland	331	17	52
Zuid-Holland	255	52	153
Noord-Holland	293	38	199
Zeeland	139	1	15
Utrecht	81	22	50
Friesland	344	2	9
Overijssel	209	10	19
Groningen	203	12	31
Drenthe	135	2	3
Limburg	162	10	38

Het Onderwijzend Personeel aan de Lagere Scholen bestond in:

	Onderwijzers en Ondermeesters. 1e rang.	2e rang.	3e rang.	4e rang.	geen rang.	Kweekelingen.	Onderwijzeressen.	Secondanten.	Geheel.
Noord-Brabant.	1	165	289	75	21	30	61	51	694
Gelderland	5	266	253	73	5	90	28	36	756
Zuid-Holland	11	446	332	116	23	134	53	58	1173
Noord-Holland.	4	471	306	102	7	132	60	97	1179
Zeeland	3	118	101	33	4	30	7	8	304
Utrecht	5	104	21	3	4		16		153
Friesland	8	318	138	30	4		8	5	511
Overijssel	0	183	142	47	4	79	11	12	478
Groningen.	7	198	35	6	2		1		249
Drenthe.	1	84	50	44	5	2	2	1	189
Limburg	0	22	180	75	27	25	35	16	380

Den 15 Julij bedroeg het aantal leerlingen, die lager [illegible]

	Openbare Scholen.	Bijzondere Scholen. 1ste klasse	Bijzondere Scholen. 2de klasse.
Noord-Brabant	25824	3637	6498
Gelderland	25024	2585	2313
Zuid-Holland	38166	10319	10511
Noord-Holland	40938	8338	10612
Zeeland	10848	111	1110
Utrecht	9073	4587	2355
Friesland	31369	115	444
Overijssel	27046	1293	2018
Groningen	25232	936	3689
Drenthe	8756	69	172
Limburg	13034	1134	1829

Uit hoofde van noodige herstelling aan het uurwerk van het paleis zullen, van 30 Aug. tot nadere aankondiging, de beursbengel en het aangaan der beurs worden geregeld naar het uurwerk van den Oude Kerkstoren.

Men leest in het *Weekblad van het Regt:*

Het *Handelsblad* heeft dezer dagen berigt, »dat de minister van Justitie bereids een voltooid ontwerp van wet op de *Regterlijke Organisatie* bij den Raad van State zoude hebben ingediend." Wij zijn verzocht te melden dat dit nog geenszins het geval is, en dat dit berigt alzoo is ongegrond. Men kan dit in billijkheid ook niet verwachten. Eerst den 15 Julij jl. heeft de heer Strens de portefeuille van het departement van Justitie op zich genomen. Slechts weinige dagen te voren werden de onderhandelingen over de aanvaarding dier betrekking, met den heer Strens aangevangen. Hij had alzoo geen tijd om zich, hetzij vóór, hetzij na de aanvaarding der ministeriële betrekking, met het ontwerp der Regterlijke Organisatie zoodanig bezig te houden, dat het nu reeds aan den Raad van State zou kunnen worden aangeboden. Het zou verkeerd zijn overdreven verwachtingen te doen ontstaan.

Hulde aan Dr. Newman.

	Bedrag der vorige opgave	*f* 423.84
Van	In hoop van navolging	» 12.37½
» N. N.	Id. id.	» 2.47
		f 438.68½

Z. M. heeft 1°. eervol ontslag verleend aan jhr. mr. E. H. M. van Daehne van Varick, als burgemeester van Hellevoetsluis, Nieuw-Helvoet, en Oude- en Nieuwe-Struiten; 2°. tot burgemeester dier gemeenten benoemd A. R. Kraijenhof van de Leur; 3°. den heer H. J. Sleurs, eervol ontslag verleend als schoolopziener in de 2de afdeeling van het 3de schooldistrikt van Zuidholland; en 4°. het 3de schooldistrikt van Zuidholland, dusverre aan twee schoolopzieners toevertrouwd, in zijn geheel opgedragen aan den heer D. van Hinloopen Labberton, schoolopziener der 1ste afdeeling van dat distrikt.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken der stad Venloo, heeft dezer dagen aan den minister van Finantien, een request gerigt, daarbij onder aangevoerde redenen, verzoekende, dat de bestaande dienst der brievenpost, voor wat de korrespondentie van Rotterdam en Amsterdam met Limburg betreft, in zooverre moge worden veranderd, dat de aankomst dier post, welke thans te Venloo, 's avonds tusschen 8 à 9 ure plaats heeft, in het vervolg des middags op 1 à 2 ure mogt gebragt worden, waarin — volgens de Kamer — gemakkelijk en zonder bezwaar voor den lande zoude kunnen worden voorzien, indien de brieven voor Limburg, na beurstijd te Amsterdam ter post bezorgd, nog dienzelfden avond, met de bestaande dienst der post over Utrecht en Wageningen naar Nijmegen, in plaats van den volgenden dag 's morgens met den eersten trein naar Arnhem verzonden werden. (*N. R. C.*)

Bij de te Londen gevestigde direktie der maatschappij van landindijking in Zeeland zijn zeer gunstige berigten ontvangen omtrent de vordering van die groote onderneming; gedurende dezen zomer waren 3500 morgen ingedijkt; in het volgende zoude op groote schaal daarmede worden voortgegaan; er is thans veel vraag naar de aandelen tot ½ à ¾ agio.

Met genoegen verneemt men, dat bij de opname der brandbluschmiddelen, in Nederland in gebruik, door de kommissie uit het koningrijk Hannover daartoe in het vorige jaar gezonden, de brandspuiten in de fabrijk van den heer W. van der Os, te Vlissingen, en naar diens vinding vervaardigd, zoo wat de doelmatige inrigting als den krachtigen aanvoer eener groote hoeveelheid waters en uiterlijke netheid betreft, allezins voldoende zijn voorgekomen, en verre overtroffen hebben hetgeen men zich van zoodanige spuit had voorgesteld; ten gevolge waarvan die fabrikant de eer heeft mogen genieten, zich de bestelling te zien opdragen eener brandpomp tot drieledig gebruik geschikt en van buitengewone kracht, welke pomp dezer dagen naar de plaats der bestemming in het koningrijk Hannover is verzonden.

[illegible] weverij oprigten, vooreerst om 50 à 60 touwen te plaatsen in het gebouw: *de vier Gebroeders.*

Dezer dagen is te Winterswijk een koremolen voltooid, die door togt in beweging wordt gebragt. Het is een houten gebouw van piramidalen vorm, voorzien van kleppen, die naar welgevallen geopend en gesloten kunnen worden; de wind, door die openingen spelende brengt windvleugels in beweging, die met het raderwerk in verband staan en alzoo de steenen voortdrijven. Het model van dezen molen is uit Noord-Amerika gezonden door twee molenmakers, die daarmede aan hunnen vorigen baas eene dienst wilden bewijzen. Deze molen zal eerstdaags in werking worden gesteld, zijnde de proefnemingen, zoo men verneemt, naar wensch gelukt.

Te Middelburg meldt men, dat de werken op de Oosterschelde met ongekende kracht worden voortgezet. De stormen in de afgeloopen week hebben daaraan geene de minste schade veroorzaakt, hetgeen allezins een bewijs levert voor de goede konstruktie dier werken. Ten onregte heeft men vroeger beweerd, dat men aldaar alleen het inpolderen van gronden beoogde; integendeel van dien kan men verzekeren, dat het doel der maatschappij zich meer bepaald uitstrekt tot het beperken der wateroppervlakte aldaar, en dat die werken niet alleen 1400 à 1500 bunders bouwgrond zullen opleveren, maar dat zij bovendien de opwassen zeer bevorderen, en zonder het minst het vaarwater te belemmeren, bereids een gedeelte van de aangenomene afdamming in de Schelde, te dier plaatse zullen daarstellen.

TILBURG, 22 Aug. De oogst is in deze streken voor een groot gedeelte reeds binnen. Hetgeen men daarover verneemt, komt hoofdzakelijk op het volgende neder: De rogge is van eene zeer goede kwaliteit, ligt van korrel, en dun van stroo. De haver heeft een ruimen oogst opgeleverd. De boekweit, die weldra gemaaid wordt, belooft veel. Tarwe en gerst worden hier, in vergelijk van de overige produkten, weinig verbouwd; zij hebben een tamelijk goed gewas gegeven. Het koolzaad is weinig in kwantiteit, doch goed van kwaliteit. De zoo zeer gevreesde ziekte onder de aardappelen heeft zich gelukkig tot nog toe slechts tot het loof bepaald, dat reeds overal verdord te velde ligt; de knol is overigens gaaf en gezond, en zoo de veelvuldige regens der laatste dagen daaraan geen bederf te weeg brengen, ziet men een rijken oogst van dit voornaam produkt te gemoet. De regen heeft aan den klaver en de spurrie zeer goed gedaan; deze staan in overvloed te velde; dit gevoegd bij een ruimen hooioogst zal te weeg brengen, dat er voeder genoeg voor het vee is, waardoor men verwacht, dat de boter goedkoop zal worden. Dus over het algemeen genomen, zal de vlijtige landbouwer zijne onvermoeide pogingen ook dit jaar met een redelijk goeden oogst beloond zien. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Aug. Het artikel van de *Moniteur* over de departementsraden, waarvan gisteren met een woord spraak was, bevat hoofdzakelijk het volgende:

»De wijze van benoeming der departementsraden is dikwijls veranderd. Nu zijn zij weder door algemeene volksstemming vernieuwd: het gouvernement wilde niet dat hun oorsprong van dien des staatshoofds en des Wetgevenden Ligchaams verschillen zoude; en is de benoeming hunner voorzitters en sekretarissen aan het gouvernement voorbehouden, het is opdat bij het in werking brengen der nieuwe konstitutie alles in volmaakte harmonie zamenwerke.

»De regering had op het gezond verstand en de toegenegenheid der ingezetenen gerekend; haar vertrouwen is met wederkeerig vertrouwen beantwoord geworden: de kiezers hebben bijkans eenstemmig hunne stem gegeven aan de mannen, die opregt van zins zijn het staatsgezag bij te staan in zijne taak van bevrediging en maatschappelijke verbetering.

»Al de gewigtige belangen der departementen behooren tot den werkkring der departementsraden: en op verscheiden punten van nationaal belang, die niet van hunne beslissing afhangen, is hun door de wet het regt toegekend om advies te geven of hunne wenschen te doen kennen. Het gewigt hunner beraadslagingen wordt nog grooter door de vermindering der centralisatie in het binnenlandsch bestuur, welke door het dekreet van den 26 Maart jl. is daargesteld.

»Tot nog toe hebben de departementsraden getoond hunne roeping te begrijpen, door werkdadige deelneming aan al de maatregelen van openbaar belang. Dank zij hun inzigt in 's lands behoeften en de door hen aan het gouvernement verleende medewerking, zijn alle punten des grondgebieds door wegen onderling verbonden, en ook de geringste gehuchten voor de beschaving toegankelijk gesteld: de kleinste dorpen zijn van schoolgebouwen voorzien, alwaar de kinderen van beide kunnen [illegible] onderrigt ontvangen in die kundigheden, zonder welke geen verstandelijke, zedelijke of godsdienstige ontwikkeling mogelijk is, bewaarscholen, minnezalen, genootschappen van onderling hulpbetoon, aanmoediging van den landbouw, maatregelen tot bevordering der algemeene gezondheid, zijn mede aan de departementsraden te danken.

»Bij al de opgenoemde diensten moet er eene van nog grooter gewigt gevoegd worden: de departementsraden hebben zich vooral reeds met den grooten stap van den 2 December vereenigd. In naauwe betrekking staande tot de bevolking in wier midden zij leefden, waren zij beter dan iemand anders bekend met de gevaren, de behoeften, de wenschen des lands; zij zijn daarvan de getrouwe tolken geweest door twee malen en schier eenstemmig eene herziening der konstitutie, die Frankrijk aan den rand eens afgronds bragt, noodzakelijk te verklaren. Deze dubbele uiting van den nationalen wil is voor den man van 's volks keuze als eene voorafgaande bekrachtiging geweest van den kloekmoedigen stap waardoor wij gered zijn.

»Veel is nog voor de departementsraden, gelijk voor het gouvernement, tot bevordering van de belangen der departementen te doen. Om die taak te vervullen wordt iets vereischt, zonder hetwelk de schoonste instellingen magteloos en de beste bedoelingen onvruchtbaar zijn, te weten de goede staat der finantien. Zonder de medewerking der departementsraden zouden de belastingpligtigen weinig gebaat worden door de pogingen tot verligting der openbare lasten en tot besparing van 's lands gelden, waarin het gouvernement hun met goeden uitslag voorgaat.

»Alles is mogelijk voor een vasten en wijzen wil, steunende op orde en veiligheid in de maatschappij. De departementsraden zullen het gouvernement volgen in de vruchtbare rigting die het heeft genomen, en zullen alzoo ruimschoots medewerken tot de vervulling der edele taak, die het op zich genomen heeft, te weten de verbetering van het lot des volks en de bevrediging der gemoederen.

»De bedoelingen van het staatshoofd zijn bekend; de ingezetenen twijfelen niet aan zijne toegenegenheid noch aan zijnen ijver; maar tot verwezenlijking zijner edele inzigten behoeft hij de volijverige en welgemeende medewerking van al wat in den lande invloed heeft. Reeds is een deel van het door hem onder de leiding der Voorzienigheid ondernomen werk volbragt: de uiterlijke orde wordt niet meer gestoord; de algemeene gerustheid heeft den arbeid doen herleven en daarmede de wel-

vaart en den voorspoed: evenwel zijn de heilooze uitwerkselen der maatschappij-verwoestende leeringen nog niet geheel verdwenen; er zijn nog harten van ingekankerden wrok te genezen, verdwaalde gemoederen te regt te brengen, veeten en haat uit te roeijen. Het is vooral de herstelling en de bevestiging der zedelijke orde, waarop de zamenwerking moet gerigt zijn van allen die door hun vermogen, hunne talenten of bewezen diensten invloed en gezag onder de bevolking hebben. Onze onzalige burgertwisten hebben ons kwaads genoeg berokkend; het is tijd daaraan een eind te maken. Hiervan innig overtuigd, heeft de man van 's volks keuze zich niet bepaald bij aansporingen tot onderlinge verzoening; hij heeft daarvan dezer dagen nog een schitterend voorbeeld gegeven. De lasthebbers des lands zullen zich, elk in zijnen werkkring, beijveren al de partijen te hereenigen met de eenige partij die er voortaan met eere kan bestaan, de partij die door den nationalen wil twee malen plegtig als de partij van Frankrijk is erkend."

— De *Ami de la Religion* behelst het volgende omtrent eene zaak waarvan in den laatsten tijd veel spraak geweest is: »In eene parochie van de Vendée, behoorende onder het bisdom van Luçon, heeft een Hervormde domine het lijk van een Protestant op het Katholijk kerkhof doen begraven. Vruchteloos kwam de pastoor, als trouwe handhaver van de regten der Kerk, met de krachtigste vertoogen daartegen op. Het gemeentebestuur van Cugand en de departementsoverheid hebben, naar verzekerd wordt, den predikant in deze schending der godsdienstvrijheid gelijk gegeven. De bisschop van Luçon heeft zich regtstreeks bij den minister van onderwijs en eeredienst beklaagd. De minister heeft geantwoord zoo als regt en billijkheid vorderden; doch uit de onderstaande bekendmaking schijnt te blijken, dat de bevelen des ministers niet uitgevoerd zijn. Hoe bedenkelijk de zaak is, ziet men uit de bewoordingen dezer kennisgeving; zij werd door den prelaat achter eene oproeping tot gebeden om het ophouden van den regen gevoegd.

»*Kennisgeving*. De kerkprovincie is in droefheid gedompeld door dat de bevelen des ministers ten opzigte van het kerkhof van Cugand onuitgevoerd bleven. In een zoo bedroevenden toestand zouden dankliederen ongepast zijn, en de Bisschop zal alleen in geval het kwaad verholpen is, den 15 Augustus het *Te Deum* doen zingen; zijnde van dit besluit ook aan het gouvernement kennis gegeven."

— De *Moniteur* spreekt heden ten stelligste een gerucht tegen, als zoude de Prins-President voornemens zijn de nationale garde te ontbinden.

Insgelijks noemt de *Moniteur* het gerucht ongegrond, als of onze regering op het punt zou staan traktaten te sluiten, waarbij de grenzen voor den invoer van ijzer en steenkolen uit Engeland en België worden opengesteld.

— Gedurende de afwezigheid van den generaal St. Arnaud, zal de heer Ducos ad interim met de portefeuille van oorlog worden belast.

— De generaal de Lawoestine is heden door Lodewijk Napoléon vereerd met de militaire medailles.

— Er wordt een nieuw dagblad verwacht onder den titel van *Drapeau Français*, hetwelk uitsluitend gewestigd wordt om den terugkeer tot het keizerrijk te bevorderen.

— Men verzekert dat de President er van heeft afgezien om Toulouse en Lyon op zijne reis in het zuiden van Frankrijk te bezoeken; hij zou zich alleen tot het bijwonen van de inwijding van den spoorweg van Bordeaux bepalen.

— Z. Em. de Kardinaal Aartsbisschop van Westminster is te Amiens aangekomen en had het bisschoppelijk paleis afgestapt. Z. Em. begaf zich naar Kamerijk, om er de heden plaats hebbende plegtigheid bij te wonen.

— De Prins-President der Republiek heeft aan de stad Thionville een prachtig processie-vaandel geschonken.

— De kiezers zijn tegen 26 Sept. e. k. in de 3e en 4e distrikten opgeroepen, ten einde twee volksvertegenwoordigers te kiezen, ter vervanging van de heeren Cavaignac en Carnot, die hun ontslag indienden.

— Het dagblad *Ere Nouvelle*, het dagblad van Bastia, heeft ten tweede male eene waarschuwing ontvangen.

— De graaf Duchâtel, voormalig minister, bevond zich den 15 dezer te Bayonne en zou zich naar Spanje begeven.

— Volgens berigten uit Algiers werden daar vele toebereidselen gemaakt om het feest van 15 Aug. door de inwijding van het standbeeld van den maarschalk Bugeaud, het ontsteken van een groot vuurwerk en het houden van illuminatiën, te vieren. Blidah, Oran en Orleansville waren door zware branden geteisterd.

MADRID, 17 Aug. De regering heeft het Spaansche eskader in de Middellandsche zee met twee korvetten en een schoener doen versterken. Het bestaat thans uit een linieschip, drie korvetten, drie schoeners en een stoomschip, gezamenlijk 201 stukken voerende. Dat eskader zal voorloopig naar de Balearische eilanden en de kusten van Katalonië vertrekken tot het doen van een oefeningstogt.

— Den 11den dezer heeft te Lissabon de aanbesteding aan eene Engelsche maatschappij plaats gehad van den spoorweg van Lissabon naar de Spaansche grenzen. Het gouvernement waarborgt 6 pCt. van het benoodigde kapitaal, en buitendien 1 pCt. voor de amortisatie.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 27 Aug. De *Kreuzzeitung* bergt dat de luitenant-generaal von Badowitz benoemd is tot inspekteur-generaal van het militaire onderrigts- en opvoedingswezen.

— Heden avond worden de Hw. heeren Suffragaan-Bisschoppen van de Keulsche Kerkprovincie Mgr. Dr. Arnoldi, van Trier, Mgr. Dr. Müller van Munster en Mgr. Dr. Drepper, van Paderborn alhier verwacht, om met Z. Em. den Kardinaal-Aartsbisschop van Keulen eenige dagen konferentie te houden.

— De raad van bestuur der *Deutsche Volkshalle* berigt, dat hem nog geenerlei reden voor de verbanning van den redakteur van dit blad, Prof. Dr. Herman Müller is medegedeeld. De strekking van het blad blijft dezelfde.

— Men schrijft uit Freiburg in Baden. Tot dusverre zijn al de opgeroepen geestelijken op twee na die ziek waren, naar St. Peter gekomen, en hebben zij alzoo tot groote vreugd van alle welgezinde Katholijken van hunne gehoorzaamheid en onderwerping aan hunnen Bisschop blijk gegeven.

— De *Münchener Zeitung* bevestigt in een half officieel artikel dat er eene volmaakte eensgezinheid der te Stuttgard vertegenwoordigd geweest zijnde regeringen heeft plaats gehad, en dat wel op eene wijze die ook te Berlijn eenstemmigheid zou kunen baren, verondersteld dat Pruissen even bereidwillig de koalitie zou willen te gemoet komen.

— Men schrijft uit Ludwigsberg, 20 Aug. Heden morgen ten 5 ure kwam het lijk van Z. K. H. Prins Paul van Wurtemberg hier aan en werd in den vorstelijken grafkelder, in de afdeeling der katholijke vorsten bijgezet. Een uur later werd in de katholijke kerk een lijkdienst gehouden.

— Het klooster Dissentis heeft op last van den Pauselijken Nuntius en in zijn naam geprotesteerd tegen de inventering der kloostergoederen, waartoe door den grooten raad van Graauw-Bunderland last was gegeven.

BERLIJN, 22 Aug. Zaturdag morgen heeft eindelijk de opening der konferentiën alhier plaats gehad. Van het verhandelde is nog niets uitgelekt.

— De *Pr. Zeitung* berigt uit Hannover dd. 19 Aug. De verschijning van twee fanatieke apostelen der Baptisten uit Bremen en Ormteln in het naburig vorstendom Lippe, heeft de regering van Buckeburg, toen alle geestelijke vermaningen om zich van propaganda te onthouden vruchteloos bleven, op voordragt der Konsistorie doen besluiten, dat geen vreemde zendeling van de zoogenaamde gedoopte Christenen zich in het land mag ophouden, op straf van onmiddellijke arrestatie. Het houden van godsdienstige bijeenkomsten der in dat land reeds tot de sekte der wederdoopers overgegane personen zal met 2 maanden gevangenis en het verrigten van eenige herderlijke handelingen met 6 maanden berooving der vrijheid gestraft worden.

WEENEN, 18 Aug. De komst van 's Pausen geheimen kamerheer, Prins Gustav v. Hohenlohe, herwaarts, waarop zoo vele libellen gebouwd zijn, heeft geen ander doel dan het heete jaargetijde bij zijn bloedverwanten in Silezie te gaan doorbrengen.

— Alhier zijn sporen eener lang bestaande vrijmetselaarsloge ontdekt. De militaire regtbank heeft deswegens een onderzoek ingesteld.

— Naar men verneemt, staat eene voorname staatkundige partij in Hongarije, die der oude konservativen, op het punt zich met de regering te verzoenen. Deze partij, waartoe een aantal bekwame en aanzienlijke mannen behooren, drong er tot dusverre op aan, dat de oude staatsregeling van Hongarije, na de onderdrukking van den opstand aldaar, hersteld zou worden, en weigerde dan ook in overeenstemming met dat beginsel, om eenigen post, hoe ook genaamd, bij de nieuwe administratie aan te nemen. Nu bevinden zich de hoofden van die partij sedert eenigen tijd te Praag en hebben veelvuldige konferentiën met den gouverneur van Boheme, den baron von Mecséry, die, een Hongaar van geboorte, waarschijnlijk met eene hooge betrekking in Hongarije bekleed zal worden.

— Den 15 dezer is het monument voor Titiaan, te Venetie, onthuld.

— Men schrijft uit Konstantinopel: De groot-vizier Rechid Pacha is gevallen. Onder zijn bestuur oefende Lord Palmerston een ongeoorloofden invloed op Turkije uit. Het islamitisch proselytismus in Bosnie ging alle verbeelding te boven en met gruwelijken dwang gepaard. De aanhoudende klagten van Oostenrijk zullen eindelijk eene verandering in dien staat van zaken kunnen voortbrengen.

ITALIË.

De Erfgroothertog van Saksen Weimar is met zijne gemalin (Sophia der Nederlanden) te Rome aangekomen.

Te Turijn zeide men den 19 dezer, dat de minister van buitenl. zaken, de heer Pernati, zou vervangen worden door den graaf Ponza di San Martino.

De regeringen van Sardinië en Zwitserland hebben in de republiek Nieuw-Grenada eene opvolgster gevonden. De Senaat heeft den Aartsbisschop van Bogota uit de republiek verbannen en hem zijn inkomen ontnomen.

De *Corriere Mercantile* berigt uit Florence, dat het proces tegen Guerrazzi tot den 27 is uitgesteld, wegens den staat van gezondheid van den hoofdbeschuldigde, omdat hij lijdt aan aanvallen van vallende ziekte en de geneesheeren rust hebben aangeraden. Den volgenden dag had hij de onbevoegdheid der regtbank willen betoogen. De zitting werd door eene tallooze menigte bijgewoond.

Te Sienna (Toskane) hebben talrijke arrestatiën plaats gehad.

Uit Florence wordt dd. 16 dezer gemeld, dat de groothertog 18 staatsraden benoemd heeft.

BELGIË.

BRUSSEL, 23 Aug. De ministeriele bladen blijven volharden dat er in het ministerie verschil van gevoelen bestaat omtrent het handelsverdrag met Frankrijk, en dat de minister van binnenlandsche zaken meer aan Frankrijk wil toegeven dan die van finantien met België's eer en belang bestaanbaar acht. Van de zijde van eerstgenoemden minister wordt bovendien berigt dat de onderhandelingen ver gevorderd zijn, en de *Indépendance Belge* zegt dat het sluiten eener voor België en voor Frankrijk voldoende overeenkomst bijkans zeker is. Het handelsverdrag van 1845 zoude niet worden vernieuwd. De beide regeringen zouden eene overeenkomst over den letterkundigen eigendom onderteekend als onderpand van hun wederzijdschen wensch om de handelsbetrekkingen tusschen de beide landen op den tegenwoordigen goeden voet te houden. Men verzekert dat deze overeenkomst de wering van den nadruk in beginsel vaststelt, doch tevens gunstige bepalingen voor den invoer in Frankrijk van in België uitgegeven boeken bevat.

Ook de Parijsche *Constitutionnel* berigt »dat de onderhandelingen tusschen Frankrijk en Belgie eene gewigtige schrede gevorderd zijn en dat de grondslagen eener te sluiten overeenkomst tot wering van den nadruk reeds zijn vastgesteld."

Heden verklaart de *Indépendance* dat zijn berigt allezins bevestigd wordt, en dat gisteren te Parijs in eene laatste bijeenkomst van Belgische en Fransche gevolmagtigden, de schikking onderteekend is.

Het traktaat van 1845, dat niet vernieuwd wordt, is daarbij geheel als vernietigd beschouwd en de tegenwoordige overeenkomst heiligt het beginsel van de opheffing van den nadruk, en geeft daarentegen aan België eenige voordeelen, waarover het, zoo men loopt, zeer tevreden zal zijn. Belgische boeken betalen o. a. een veel verminderd regt bij hun invoer in Frankrijk.

Een lid der Belgische legatie te Parijs, de heer David, is heden met de geteekende akte te Brussel aangekomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 Augustus.

BEVALLEN (21 Aug.): P. A. Haverman, geb. Frook, Z. — (22 Aug.): A. G. Francke, geb. Permentier, Z. — (23 Aug.): M. S. Abbink, geb. Sparenburg, Z.

OVERLEDEN (15 Aug.): G. Volckland, 32 j. — (16 Aug.): D. A. van Dordth, 30 j. — (19 Aug.): B. A. Schutte, w. d. P. Coster, 72 j. — (20 Aug.): E. J. W. Evers, 14 w. — (22 Aug.): G. A. C. van Batenburg, 4 m.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 23 Aug. Eergisteren zijn alhier uit de eerste hand afgedaan ca. 700,000 stuks Manilla Sigaren 2a.

Meekrappen hetzelfde als de vorige week, die eenigzins bij de markt waren, verkochten hun goed, vooral heldere Onberoofde 1850, 1851 tot vaste prijzen.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 23 Aug. De aanvoer van Jarige Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe was heden klein en is ruim *f* 6 hooger betaald. Onder de aangevoerde Nieuwe waren de kwaliteiten zeer uiteenloopende, een zeer groot gedeelte was wak en met geschotene korrels bezet en weinig zeer puik, waardoor de prijzen zeer uiteen zijn geloopen. — Jarige Roode soorten zijn tot ruim vorige prijzen nog al gekocht; de Nieuwe dito welke meestal puik valt is mede goed te plaatsen. — Poolsche minder gevraagd.

Puike O. Zeeuwsc, Vlaams. en Overm. 1850 en 1851 *f* 279, 288; mindere en afwijkende *f* 245, 260; puike n. Zeeuws., Vlaams. en Overm 1852 *f* 276, 282; mindere en afwijkende *f* 261, 270; geringe *f* 198, 240. — 130/2 a jar Hoogl. Kleefsche *f* 317; 166, 167/2 a nieuwe dito dito *f* 315, 320; 165/2 a jarige Berenlandsche *f* 303, 305; 130/2 a nieuwe Bovenl. Rijn *f* 308; 163, 164/2 a nieuwe Bovenl. *f* 290, 300. — In Publieke Veiling: 164 2 a Kubanka *f* 327.

Rogge. Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Noordbrabandsche

sche was in de puikste soorten tot ruim vorige prijzen goed te plaatsen, afwijkende moeijelijk te verkoopen. — Jarige dito als voren. — Vreemde soorten worden niet met aandrang geveild en zijn bij de laatste dagen prijshoudend te noemen.

Zeeuws. en Vlaams. jar. *f* 198, 210; Noordbrabandsche *f* 189, 198; Zeeuws. en Vlaams. nieuwe *f* 198, 222. — 147, 151/2 ℔ Amerikaansche *f* 192, 202; 148, 151/2 ℔ Fransche *f* 188, 190; 149/2 ℔ oude Limburger *f* 190; 147/2 ℔ Taganrog *f* 172; 141, 142/2 ℔ nieuwe Archangel *f* 168, *f* 170; 142/2 ℔ Archangel in Entr. *f* 158.

Gerst. Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Flakkeesche Winter en Zomer willig doch niet hooger. — Vreemde soorten stil.

J. Zeeuws. en Vlaams. Winter *f* 144, 153; j. dito en dito Zomer *f* 141, 150; n. dito en dito Winter *f* 132, 141; n. dito en dito Zomer *f* 126, 135. — 127/2 ℔ Odessa *f* 145.

Haver. Zeeuwsche en Inlandsche iets beter te plaatsen. Zeeuwsche en Polder Korte *f* 96, 120; Dito en dito Voeder *f* 72, 90.

Boekweit, met meerder aanvoer iets lager verkocht. Noordbrabandsche op 140/2 ℔ *f* 180, 182, 186; Fransche *f* 150, *f* 166; Groninger Veen *f* 155; Rijn *f* 180.

Paarde- en Duiveboonen zeer weinig ter veil. Nieuwe Zeeuwsche Paardeboonen *f* 156, 165; Nieuwe Duiveboonen *f* 180, 195.

Witte- en Bruine Boonen als voren. Walchersche Witte *f* 300, 330; Zeeuwsche dito *f* 255, 270; Walchersche Bruine *f* 285, 315; Zeeuwsche Bruine *f* 240, 270.

Erwten. De Nieuwe Blaauwe blijven zeer gezocht en bedongen heden 10 a 20 Cents per Mud meer als vorige week. Nieuwe Walchersche Blaauwe *f* 225, 240; Dito Zeeuwsche dito ordinaire *f* 222, 237; dito dito dito groote *f* 249, *f* 264; dito dito Witte *f* 210, 225; dito dito Graauwe *f* 225, *f* 240; dito Geldersche dito *f* 300, 420.

Koolzaad, daarvan was 140 Lasten aangevoerd, hetzelve was einde Markt nog meestal onverkocht. Ter Beurze is Zeeuwsch Gestort tot 50 £, Zeeuwsch Zakmaat 48½ en 49 £, minder en Flakkeesch 45 en 47 £.

Lijnzaad prijshoudend; 110/111 ℔ Finlandsch is a *f* 260 verkocht.

Kanariezaad als voren, van *f* 6,75 tot 7,75 per Mud opgeruimd.

Bruin Mosterdzaad, nieuw *f* 13, 14, Geel dito dito *f* 10, *f* 11, per Mud.

Raapkoeken *f* 56, 58; Lijnkoeken *f* 85, 110 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe, 164/2 ℔ jar. Bovenl. Rijs *f* 305; 155/2 Oude Rijn *f* 260. — Rogge, in Entrepôt: 142/2 ℔ nieuwe Archangel *f* 158. — Gerst, te Schiedam: 130/2 ℔ Koersche *f* 181.

SCHIEDAM, 23 Aug. Gerst. Verkocht: 130/2 ℔ Koersche *f* 181 kont. — Moutwijn *f* 13,50; Jenever *f* 17,00; Amst. Proef *f* 18,25, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 23 Aug. *Granen.* De markt souteneert zich. Heden is eene partij Engelsche Tarwe gedaan tot goeden prijs.

BORDEAUX, 20 Aug. *Voorloop.* Armagnac en Marmande [illegible]

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		23 AUG. 4½ u. gebl.	24 AUG.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.	2½	64½	$64\frac{9}{16}$	64⅝	64⅝
Dito Dito	3	77½	77½	77¾	77¾
Dito Dito	4	96⅞	96⅞	$96\frac{15}{16}$	
Dito Obligatien O. I.	4	$96\frac{9}{16}$			
Amortis. Syndic.	3½	95⅝			
Handel-Maatschappij	4½	125			
Aand. Rijn-Spoorweg.	»	101½			
Aand. Holl. S. M.	»				
Obligatien	»				
BELGIE, Obligatien 1844	»				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	$52\frac{11}{16}$	52⅝		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1				
Dito 2/m. Beurveil.	»	$22\frac{7}{16}$	$22\frac{9}{16}$		
Dito	3				
Dito Binnenl. 2400 P.	»	$44\frac{11}{16}$	44¾	44⅞	$44\frac{13}{16}$
Coup. Bewijzen.	»	2⅝	$2\frac{15}{16}$		
Amortisable Schuld	»	6	6		
PORTUGAL te Londen	5	43⅛	$42\frac{13}{16}$	43	42⅞
Dito Dito	4	$39\frac{7}{16}$			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅞	109		
Dito Dito 1828 en 1829	»	106¼	107⅝	107¾	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»				
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	91⅝	91¾		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	$91\frac{5}{16}$	91⅜		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
[illegible] van dito	»				
POLEN, Aand. à fl. 500	»	160			
Dito met Lot. » 300	»				
AMERIKA, Bank-Actiën	»	$4\frac{9}{16}$	$4\frac{9}{16}$		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	77⅞	78	78⅛	
Dito 1847	2½	40½	40⅝		
Dito 1851	2½	40⅜	40⅛		
Dito Nieuwe	5	90½	90½		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»	83½			
Dito	4	67½			
Letter B	5	90¼	90⅝	$90\frac{7}{16}$	
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito	» 250				
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.	98			
BRAZILIE te Londen 1824	5	100	100		
Dito Leening 1843	5		100		
Dito £ 200	»				
PERU	5				
MEXICO Nieuwe	»	27	$26\frac{15}{16}$	27	
VENEZUELA à £ 100	3½	43½			
GRENADA à £ 100	2	23⅝	$23\frac{9}{16}$		
ECUADOR à £ 100	»	$4\frac{9}{16}$			

Polen, Cert. 4 pCt. 86⅛; Grenada uitgestelde 11½, ⅝.

Voor Binnenl. fondsen waren heden iets hoogere prijzen te bedingen. In vreemde effekten ging mede zeer weinig om; alleenlijk toonde de handel in Spaansche, Oostenrijksche en Russische tot betere prijzen eenige levendigheid. Overigens waren Portug. lager aangeboden en de andere meest alle op hunne vorige koersen. Grenada's blijven met weinig handel iets flaauwer.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers

Parijs	2/m. *f*	$56\frac{7}{16}$		Livorno	2/m. *f*	38⅞
„	zigt „	$56\frac{13}{16}$		Napels	„ „	81⅛
Bordeaux	2/m. „	$56\frac{3}{16}$		Petersburg	„ „	1,85½
„	½/m. „	$56\frac{7}{16}$		Weenen	6/w. „	29¾
Madrid	3/m. „	246		Augsburg	„ „	35⅜
Cadix	„ „	246		Frankfort	„ „	98¾
Seville	„ „	242		Hamburg	2/m. „	$35\frac{5}{16}$
Bilbao	„ „	243		„	zigt „	$35\frac{9}{16}$
Lissabon	„ „	42		Londen	2/m „	11,90
Porto	„ „	42		„	zigt „	11,95
Genua	2/m. „	46⅝		Rotterdam	[illegible]	

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Aug. Belg. leen. 2½ pc. 55½; 1840, 5 pc. 101; 1848, 100⅝; 1852, 101; Spanje Ard. 1 pc. $21\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pc. 44⅝; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

MADRID, 17 Aug. Spanje 3 pc. $45\frac{3}{16}$; Ardoins 1 pc. 22⅞; Uitg. Schuld $5\frac{11}{16}$; Coupons 1¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	*f* 24,95	a —	Pruissische	*f* 34⅝	a —
Napelsche	- 25,30	„ —	Spaansche	- 2,45	„ —
Div. in £St.	- 11,90	„ —	Hamb. Russ.	- 36¼	„ —
Eng. Russen	- —,—	„ —	Russ. in Z. R.	- $37\frac{1}{16}$	„ —
Fransche	- 56⅛	„ —	„ Pap. „	- 10⅝	„ —
Belgische	- 56⅛	„ —	Pools. in Fl.	- 27¼	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,85	a	9,95
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	»	5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,90	»	12,—
» Pistolen	» 9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,50	»	9,60
Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn	11¾	à	12¼ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Pruissische Daalders	[illegible]	»	[illegible]
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,50	»	105,—

SCHEEPSTIJDINGEN.

Het schip Zuiderzee, kapt. K. de Jong, van Havana herwaarts gedestineerd, in Texel binnen, zou, volgens brief van het Nieuwe Diep van den 23sten dezer. bij de uiterton door stilte en stroom op lager wal gedreven zijn; eene sloep om te boegseren was reeds aangenomen, toen de stoomboot Lord John Russell, kapt. J. Haijes aankwam, die het schip op sleeptouw nam en gelukkig op de rede bragt. Kapt. de Jong betuigt daarvoor aan kapt. Haijes openlijk zijnen dank.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 23 Aug. K. de Jong, Zuiderzee, Havana.

UITGEZEILD:

TEXEL, 23 Aug. A. Mortea, Eden, Livorno. - H. B. van der Werff, Jandina, Baijonne.

HELVOET, 23 Aug. J. Poort, Mercator, Batavia. - D. J. Blauw, Annechiena, Rouaan. — Gisteren nog: H. Reiniersen, Hendrika, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 24 Aug. in lading naar:

Keulen	J. Kreitenberg, Colln N°. 11.
„	D. Hoogeweg, Prins Emil.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Mainz	W. Keller, Mainz, N°. 1.
Manheim	J. H. Seill, Stad Amsterdam.
Dusseldorp & Neus	T. W. Meeuwsen, Niederrein N°. 6.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecka.
Ludwigh. & Heilbr.	P. Hartman, Eleonora.
Heilbron	T. Mussig[illegible]
Frankf. & Coblenz	A. Urmetser, Frankfort N°. 6.

KEULEN, 23 Aug. in lading naar:

Amsterdam	Kapt Haasters	Kolln n°. 20.
Rotterdam	„ Kalffs	„ „ 17.

Rijnhoogte	ARNHEM 23 Aug.	2 el. 75 duim.	
	KEULEN 23 „	14 vt. 8	„

AANBESTEDINGEN.

Zaturdag, 28 Aug. Ten raadhuize te Schiedam, ten 12 ure: 1°. De vernieuwing van de brug en gemetselde bruggenhoofden en het maken van een' houten afsluitingshek bij het stads-ziekenhuis, en 2°. het leveren en stellen van een nieuw gegoten ijzeren hek, aan den ingang van het exercitie-veld, buiten de Kethelpoort, met de leverantie van de daartoe benoodigde materialen, arbeidsloonen, enz.

Maandag 30 Aug. Aan het lokaal van het provinciaal bestuur, ten 10 ure: de uitvoering der rijs- en aardewerken, met de leverantie van al de daartoe benoodigde materialen, langs de rivier de Maas in het hertogdom Limburg, en zulks in drie afzonderlijke perceelen, te weten: 1°. de voorziening van den oever onder de gemeente Eijsden; 2°. de voorziening van den oever onder de gemeente Herten; 3°. de verlenging van de oever-voorziening onder de gemeente Buggenum.

Dingsdag, 31 Aug. Aan het lokaal van het prov. bestuur te 's Hertogenbosch: het aanleggen van Rijswerken tot verbetering van het vaarwater op de rivier de Maas, even beneden den Alphenschen Middelwaard.

Woensdag, 1 Sept. In de kamer van kerkvoogden der hervormde gemeente te Gouda, ten 11 ure: het maken van nieuwe banken en verdere betimmering van wagenschot, in de St. Jans kerk der gemelde gemeente, voor ruim 1400 zitplaatsen, met de levering van het daartoe benoodigde.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 23 Augustus, in het O. Z. Heeren Logement.

N°. 1. De Buitenplaats *Amstelvreugd*, aan den Amsteldijk, Weesperzijde bij de Schulpbrug, N°. 252; *f* 7700.
2. Een Huis en Erf, nevens N°. 1, N°. 53; *f* 1500.
3. Een Huis en Erf, met Tuin, nevens N°. 2, N°. 54; *f* 1500, *f* 10.
(N°. 1–3 te zamen:) *f* 10710, *f* 1800 J. Feije.

4. De Rijtuigfabriek, Wagen- en Zadelmakerij, Smederij en Schilders-Werkplaats, Pakhuizen, Achterhuis en Erven, Amstelstraat, N°. 6448; *f* 21500, *f* 500, Opgehouden.

5. [illegible] Erven, benevens Stalling en Erven, Kerkstraat, N°. 4771; *f* 6000, *f* 20, Opgehouden.

6. Een Huis en Erve, N. Z. Achterburgwal, N°. 2964; *f* 5000, *f* 500, H. C. Smit, Cz.

7. Een dito, Passeerderdwarsstraat, N°. 6373; *f* 1150, Opgehouden.

11. Een dito, tweede Tuindwarsstraat, N°. 4338; *f* 975, *f* 125, C. H. Gijselman.

N°. 8, 9 en 10 zijn niet geveild.

ADVERTENTIEN.

GETROUWD: Mr. G. A. VOS DE WAEL, Burgemeester van *Raalte*, en Jonkvrouwe C. M. G. P. VAN BEESTEN.

Osnabrück, 19 Augustus 1852. (2189)

(2185) Het heeft God behaagd, de eenige ons overgebleven lieveling, REGINA ALEIDA MARIA tot onze groote droefheid, in den ouderdom van ruim 1½ jaar tot zich te nemen.

LICHTENVOORDE, 20 Augustus 1852.
J. B. TE WELCHER, Dr. Med.
H. E. C. TE WELCHER, geb. THURKOW.

De **REVALENTA ARABICA** is, even als [illegible] een Plantenvoedsel, dat versterkt en ligt [illegible] verzwakte verterings-organen en alle door gebrekkige spijsvertering ontstane ziekten zonder Medicineren, bijzondere diëet of oppassing, te genezen.

Nadere berigten worden gratis afgegeven in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Dépôts.

Wij ontvingen voor eenigen tijd ten geleide eener bestelling op Revalenta, een schrijven van eenen geestelijken Heer in Gelderland, waarin ons goedgunstig en in vriendelijke bewoording medegedeeld werd, dat zijn eerwaarde sedert lang aan slechte spijsvertering geleden had en dat het gebruik der Revalenta die kwaal in betrekkelijk korten tijd gelukkig genezen had. (2190)

Litanie der H. Maagd Maria.

Heden ziet het licht eene geïllustreerde plaat, voorstellende de **LITANIE DER H. MAAGD MARIA.** Deze plaat met de uiterste zorg bewerkt is à *f* 1.20 verkrijgbaar gesteld bij den Uitgever A. A. NUNNINK te 's Hage en verder alom.

Bij denzelfden Uitgever is verkrijgbaar:

HET PORTRET van wijlen Monseigneur VAN BOMMEL, Bisschop van Luik. Dit Portret wordt niet in commissie gezonden, maar is op *franco* aanvrage te verkrijgen op Chineesch papier à *f* 1.50. (2191)

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN [illegible]

MÉMOIRE

SUR LES

SOCIÉTÉS SECRÈTES PROTESTANTES

DANS LES

PAYS-BAS,

[illegible]

UN ELECTEUR NEERLANDAIS.

129 en XVI kompres gedrukte pagina's in 12°.

Prijs *f* 0.50.

Dit werkje wordt niet algemeen in kommissie verzonden. Boekhandelaars die het verlangen, gelieven zulks te melden.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.